

DE ISRAËLISCH-ARABISCHE SAMENZWERING | DOOR RÜDIGER RAULS

Posted on 30. September 2020

De Verenigde Arabische Emiraten en Bahrein hebben hun betrekkingen met Israël genormaliseerd. Wat drijft deze staten ertoe om een gemeenschappelijke zaak te maken met de eens gemeenschappelijke vijand van de Arabieren?

Een standpunt van Rüdiger Rauls.

Gedurfde plannen

Op het eerste gezicht lijkt het niet van grote betekenis dat een officiële vlucht van Tel Aviv naar de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) op 31.8.2020 voor het eerst is opgestegen. Maar gezien de zeer gevoelige politieke betrekkingen tussen de Arabische wereld en het reeds lang bestaande aartsvijandig Israël, wijzen dergelijke onopvallende berichten vaak op nieuwe ontwikkelingen.

De eigenlijk veel grotere sensatie was echter dat de Saudis hun eigen luchtruim openstelden voor een officieel Israëlisch vliegtuig voor deze overvlucht. Riyad, die zich bewust is van de gevoeligheid van de Arabische wereld in het geval van concessies aan Israël en de VS, heeft er onmiddellijk op gewezen dat "er niets is veranderd in de Saoedische houding ten opzichte van Palestina"(1).

De Israëlische president Netanyahu daarentegen sprak van harte over een "nieuw tijdperk in de betrekkingen tussen Israël en de Arabische wereld en (...) er zullen andere Arabische en islamitische staten zijn die zich bij ons in de kring van de vrede voegen"(2). Of er nieuwe ontwikkelingen zullen plaatsvinden tussen delen van de Arabische wereld en Israël, zal de toekomst uitwijzen.

Zoals blijkt uit de woorden van Jared Kushner, adviseur en schoonzoon van Donald Trump, lijken er grotere dingen in het verschiet te liggen. "We hopen dat dit het begin is van een nog meer historische reis voor het Midden-Oosten en daarbuiten"(3). Enkele dagen later normaliseerde Bahrein ook zijn diplomatieke betrekkingen met Israël. Uit de euforische commentaren van Trump op Twitter blijkt dat deze zogenaamde Abraham-overeenkomst door Washington is ondertekend.

Harde landing

Trump had al in 2017(4) geprobeerd een alliantie te smeden tussen Saoedi-Arabië en Israël. Trump is een zakenman, geen politicus. Hij denkt niet politiek, maar economisch. Zijn belangrijkste zorg is het verminderen van de hoge kosten van dure oorlogen voor de VS.

Aan de ene kant was het bondgenootschap dat destijds werd gezocht bedoeld om de Arabische "vrienden" en bondgenoten te belasten met de financiële lasten van de Amerikaanse oorlogen in het Midden-Oosten. Zij moesten de rekening betalen voor de Amerikaanse arrogantie, die was ingegeven door de overtuiging dat zij na de ineenstorting van de Sovjet-Unie het Midden-Oosten konden reorganiseren volgens de westerse idealen en belangen. Aan de andere kant zouden de VS, als de lachende derde partij, de wapens leveren en een grote winst maken, volgens het bedrijfsmodel van Trump.

De politieke taken moeten worden overgenomen door betrouwbare staten als Saoedi-Arabië, Bahrein en de VAE, misschien Jordanië en, indien mogelijk, Egypte als troepenleverancier met de hulp van Israël. Deze laatste deelde met het Westen het belang om de invloed van Iran terug te dringen. Daarnaast waren de Arabische partners ook geïnteresseerd om grip te krijgen op de bedreiging van hun eigen samenleving door de groeiende invloed van de Moslimbroederschap of jihadistische groeperingen.

Deze eerste poging tot een Arabisch-Israëlische alliantie was mislukt. Saoedi-Arabië, dat zichzelf als de kern van deze nieuwe Amerikaanse plannen had gezien en zich veilig had gevoeld in de steun van de Verenigde Staten, haastte zich, misschien wel haastig, met de uitvoering ervan. Met de oprichting van een "Arabische Coalitie", waar ook Qatar zich bij moest aansluiten, werden de Arabische gelederen tegen Iran gesloten.

Maar het schot sloeg terug. Saoedi-Arabië, dat al volledig was overrompeld door de oorlog in Jemen, was niet opgewassen tegen de rol die de VS het had toebedeeld. Daarna werd het Midden-Oosten rijker door een politiek puinhoopveld als gevolg van Amerikaanse bouwplannen(5). Iran kwam sterker uit het conflict tevoorschijn. De spanningen in de regio waren toegenomen omdat Turkije zich ook met Qatar had bemoeid en zich aan de kant van de VS had geschaard.

Bedrieglijke idealen

Ook in het toenmalige bondgenootschap zou Israël een rol op de achtergrond spelen. Maar wat drijft de Emiraten aan de Golf samen met Saoedi-Arabië in de armen van Israël en de VS? Geen van beide is populair in de islamitische wereld en iedereen die zich met hen bezighoudt, moet rekening houden met onenigheid in eigen land en mogelijk ook met afwijzing door andere staten in de Arabische wereld. De nok waarop deze linialen balanceren is smal, en toch durven ze op dit slingerende touw te lopen.

De Egyptische president Sadat had dit al moeten meemaken toen hij in 1979 een aparte vrede met Israël sloot en daarmee het afwijzingsfront van de Arabische staten achter zich liet. Egypte werd tien jaar lang uitgesloten van de Arabische Liga. Sadat zelf werd vermoord. Intussen is het afwijzingsfront tegen Israël uiteengevallen. "Het conflict in het Midden-Oosten heeft niet langer (...) de centrale positie die het ooit had voor het Arabische en islamitische volk" (6).

Het idee van een gemeenschappelijke Arabische natie, dat soms zelfs leidde tot een fusie van Egypte en Libië tot een gemeenschappelijke staat, verhulde de interne tegenstrijdigheden van de Arabische realiteit. Het idee van een gemeenschappelijke Arabische natie, gebaseerd op een gemeenschappelijke Arabische geschiedenis, cultuur, taal en waarden, is net zo idealistisch als het geloof in westerse waarden als de basis van de westerse samenlevingen.

Idealen moeten betaalbaar zijn. Ze zijn de luxe van verzadigde samenlevingen en sociale groepen. In de meeste gevallen creëren ze geen nieuwe realiteit, maar verwarren ze alleen het beeld van de huidige. Idealisme creëert problemen in plaats van ze op te lossen.

Idealen vullen ons niet op

De gemeenschappelijke strijd van de Arabische staten tegen de gemeenschappelijke vijand Israël kon slechts tijdelijk de interne tegenstrijdigheden van de Arabische samenlevingen maskeren. Landen als Egypte, die niet gezegend zijn met grote olierijkdommen maar met een grote bevolking die gevoed wil worden, werden geconfronteerd met andere problemen dan rijke oliestaten als Saoedi-Arabië, Libië of de vele kleine emiraten in de Golf met hun relatief kleine bevolking.

Deze laatste konden hun eigen mensen laten delen in de rijkdom en boden hen een vrij zorgeloos leven aan door middel van uitgebreide sociale voorzieningen. Door deze omstandigheid hebben de meeste burgers van deze staten het gebrek aan burgerlijke vrijheden over het hoofd gezien. Daar waar de basis van het leven is veiliggesteld, zijn de sociale problemen ook minder ernstig. Landen als Egypte, Libanon, Jemen en Jordanië moesten daarentegen hun snel groeiende bevolking zonder oliebronnen in hun levensonderhoud voorzien.

Dat de burgerlijke vrijheden in alle olierijke staten van het Arabische schiereiland slecht vertegenwoordigd waren, was te wijten aan het feit dat er nauwelijks een bourgeoisie bestond, zoals bekend uit de ontwikkeling van Europa. Deze staten waren geen burgerlijke staten, maar feodale staten. Ze waren door de olieproductie en de rijkdom ervan in zeer korte tijd gekatapulteerd naar een nieuw economisch niveau, waar de interne ontwikkeling van de maatschappij achterbleef.

De landbouw als basis van het feodalisme had zijn belang voor het leven in deze samenlevingen verloren en was vervangen door de olie-industrie als belangrijkste bron van inkomsten. Toch bleef de staatsinrichting van deze samenlevingen feodaal. De adel als heersende klasse was niet vervangen. Zij bleven regeren en bepaalden de politieke agenda van de samenleving.

De grondwet van de VAE staat niet toe dat burgers inspraak hebben in de zaken van het land, zoals in de moderne westerse samenlevingen het geval is. "De grondwet van 1971 verbiedt (...) elke vorm van organisatie en politieke groepering; zij voorziet niet in partijen of vakbonden"(7). Dit stoort echter niet de krachten die in het Westen de VAE het hof maken, maar doen alsof ze opkomen voor de mensen- en burgerrechten in Hongkong en Wit-Rusland.

Deze oude omstandigheden in de Arabische feodale staten werden door de islamitische revolutie in Iran in 1979 door elkaar geschud. Met de omverwerping van de Sjah zagen de heersers van de Golfmonarchieën een toekomst die ook voor hen in petto had. Als het geld van de oliehandel ooit op zou raken, was het te verwachten dat de burgers zelfs op hun eigen gebied niet meer tevreden zouden zijn met hun rol die ook voor minderjarigen is weggelegd.

Moderniteit zonder alternatieven

Tot het begin van de Arabische Lente hadden de feodale oliemonarchieën nauwelijks politieke aandacht gekregen. Zij probeerden buitenlandse invloeden buiten hun eigen landsgrenzen te laten, desnoods met geweld en politieke onderdrukking. Tot op de dag van vandaag is Saoedi-Arabië nog steeds grotendeels gesloten voor westers toerisme.

Daar waren goede redenen voor. Terwijl olie de monarchieën in het Midden-Oosten rijkdom had gebracht, had de economische ontwikkeling die ermee gepaard ging ook aangetoond dat de adel sociaal overbodig was geworden. Waar olie bepaalt wat arbeiders uit de grond trekken, is er geen behoefte meer aan landeigenaren die leven van afhankelijke boeren aan wie ze weiland, akkerland en waterrechten pachten. Dit zijn economische pinda's in vergelijking met het belang van de olie-industrie.

Na de Tweede Wereldoorlog hadden de vorsten van Egypte, Libië en andere Arabische staten, die door volksbewegingen of militaire staatsgrepen waren verjaagd, dit verlies van belang van hun sociale positie al ervaren. De massale protesten van 1979 in Iran hadden het feodale Arabische leiderschap laten zien hoe zwak hun maatschappelijke positie in de moderne samenleving was geworden. De Sjah was niet in staat geweest om door het leger of de VS te worden vastgehouden.

De resterende monarchieën vestigden zich, bleven kalm en probeerden geen struikelblok te zijn in de Arabische wereld. De rijkdom van de olieproductie, maar ook hun repressieve apparaat beschermde hen intern, de militaire macht VS extern. Toch werd het steeds duidelijker dat er op de lange termijn manieren moesten worden gevonden om de samenlevingen aan te passen aan de veranderde omstandigheden zonder hun eigen aanspraak op macht in gevaar te brengen.

Als men zich wilde bevrijden van de afhankelijkheid van olie, moesten er andere economische fundamenteën worden gelegd om het levensonderhoud van de samenleving te garanderen. De feodale landbouw kon deze taak niet meer vervullen. Maar dit was alleen mogelijk door het opbouwen van moderne economische vormen zoals een eigen industrie. Daarom zijn de feodale oliestaten in de Golfstaten ook degenen die de grootste moderniseringsinspanningen in de regio hebben geleverd.

De industrie heeft echter behoefte aan goed opgeleide, zelfstandig opererende mensen die op eigen verantwoordelijkheid kunnen en mogen beslissen. Ondergeschikte gezagsdragers zijn niet geschikt voor dergelijke taken. Als gevolg daarvan bereikte de economische noodzaak de grenzen van de politieke en sociale omstandigheden en leidde de monarchen aan de Golf tot een steeds groter dilemma: de ontwikkeling van een moderne economie met behoud van de traditionele sociale structuren.

De lente komt eraan

Maar ze hadden geluk. De lente kwam eraan, de Arabische lente. Maar het waren niet de feodale samenlevingen van de Golf die werden bedreigd, maar vooral die van de meer moderne seculiere staten van de Arabische wereld: Tunesië, Egypte, Libië en Syrië. Het burgerlijke, intellectuele milieu van de steden en zijn op het Westen georiënteerde jeugd, die ondanks een goede opleiding tevergeefs op zoek was naar werk, kwam in opstand tegen een gebrek aan perspectief en politieke beperkingen.

Ook al kwam deze moderne jeugd in opstand in de steden, de kracht die uiteindelijk leidde tot de val van Mubarak in Egypte kwam van het platteland. De "March of Millions" heeft op 1.2.2011 honderdduizenden verarmde mensen van het platteland naar Caïro geleid. Het leger, dat grotendeels bestond uit gewone mensen van het platteland, toonde zich solidair met hen. Ze schoten niet op hun eigen soort.

Toen het Westen vervolgens aangaf dat een machtswisseling nodig was om de macht veilig te stellen, nam de persoon Mubarak ontslag om het Mubarak-systeem te behouden. De winnaar van dit geschil was een kracht die tot dan toe in het Westen grotendeels onbekend was: de Moslimbroederschap.

Vooraf grote delen van de verarmde bevolking hadden zich erin georganiseerd om de sociale taken te vervullen die de staat niet kon uitvoeren. Hoe groot hun invloed was geworden onder de oppervlakte van de publieke opinie bleek later bij de verkiezingen in Egypte, die de kandidaat van de Moslimbroederschap, Mursi, aan de macht brachten.

Hoewel de verkiezingen naar westerse maatstaven waren gehouden, had het Westen van de waarden er geen moeite mee dat Mursi door een militaire coup werd omvergeworpen en dat generaal al Sisi tot nieuwe

heerser van Egypte werd benoemd, afgezien van enkele lauwwarme protesten. Het Westen beperkte zich tot aansporingen om de mensenrechten te respecteren, maar dit maakte weinig indruk op al Sisi en had nauwelijks gevolgen. Het was immers niet China, Rusland of Wit-Rusland.

Geschrokken vorsten

"Met hun oliedollars en hun media waren zij (VEA) de beslissende kracht achter de omverwerping van Mursis en de benoeming van president Abd al Fattah al Sisi. Vanaf dat moment waren ze ook betrokken bij Libië, Somalië en Jemen"(8).

Vanuit het oogpunt van de monarchen van het Arabische schiereiland vormen de moslimbroeders en soortgelijke bewegingen het grootste gevaar voor hen. Zo vervolgt "geen enkel ander land op het Arabisch Schiereiland de Moslimbroederschap zo genadeloos als de Verenigde Arabische Emiraten"(9). Hier toont zich een sociale kracht die ze weinig kunnen doen om tegen te gaan. In tegenstelling tot het pro-Westerse milieu van de steden was de Moslimbroederschap nauwer verbonden met de gewone bevolking, omdat zij hun gemeenschappelijke islamitische wortels beleden.

Hoewel beide, de Moslimbroeders en de heersers van de Arabische monarchieën, zichzelf ook als moslims zien, is de interpretatie van de gemeenschappelijke godsdienst toch verschillend. Terwijl sommigen van hen hun heerschappij baseren op de Islam, eisen de anderen een staat van God waarin onder een gemeenschappelijke God meer rechtvaardige voorwaarden voor alle gelovigen zouden moeten heersen. Daarin lijken ze op de volgelingen van Luther en later de boeren uit de 16e eeuw in het Duitse Rijk, wier opstand ook zou leiden tot een rechtvaardiger staat van God en de afschaffing van de monarchale willekeur.

Ook al lijkt de invloed van de Moslimbroederschap vooralsnog binnen de perken te zijn gebleven, het zijn zulke krachten en volksbewegingen waarin de monarchen van het Arabisch Schiereiland hun heerschappij bedreigd zien. "Een soortgelijke visie op de dreiging voor Iran en een gemeenschappelijke afkeer van de islamitische moslimbroederschap en zijn politieke aanhangers heerst al tientallen jaren tussen Israël, Bahrein en de Emiraten"(10).

Het nationale wij-gevoel eindigt waar de overheersing ernstig wordt bedreigd door delen van het eigen volk. Deze dreiging om te regeren door hun eigen volk leidde ertoe dat de Emir van Bahrein tijdens de Arabische Lente in 2011 de Saoedische troepen het land binnenroept om zijn heerschappij te behouden.

Het waren geen islamisten die in Bahrein werden neergeschoten, maar burgers die opkwamen voor westerse waarden. De VS, als de zelfverklaarde verdediger van de mensenrechten, die een basis in Bahrein onderhoudt, stond erbij en keek toe. Het diende hun belangen in stabiele omstandigheden in de regio. Zelfs een dictator die een vriend van hen is, mag oorlog voeren tegen zijn eigen volk en zelfs buitenlandse troepen inschakelen als zijn eigen volk het niet meer aankan.

Hulpeloze tegenaanvallen

Om dergelijke dingen in de toekomst te voorkomen, hebben met name de monarchistische krachten in de regio nu het initiatief genomen op politiek en militair gebied. De seculiere staten zoals Egypte, Syrië, Irak, Tunesië, Libanon en Algerije zijn niet meer in staat om de situatie in het Midden-Oosten te stabiliseren als gevolg van de interne conflicten van de afgelopen jaren.

De VS heeft in de arrogantie van hun westerse waardenoriëntatie en hun onvermogen om de situatie realistisch in te schatten, zelf juist staten als Irak, Syrië en Libië vernietigd en in bijkomende onzekerheidsfactoren veranderd. Ze hebben Turkije in het kamp van de tegenstanders van de waarde West gedreven. Alleen Israël blijft een betrouwbare wets- en ordehandhavingsmacht, die echter grotendeels uit de binnen-Arabische beroering blijft.

Nu moeten de Arabische monarchieën deze veiligheidsfuncties overnemen, zowel in hun eigen belang als in het belang van het Westen. Saoedi-Arabië wil zich verzetten tegen Iran, waarbij de toename van de macht van Iran meer verklaard kan worden door de fouten van het Amerikaanse beleid in het Midden-Oosten dan door de Iraanse inspanningen op het gebied van hegemonie. De VAE heeft haar eigen leger opgewaardeerd en gemoderniseerd met de hulp van de Australische elitesoldaat Michael Hindmarsh (11).

Ze steunen vooral staten en krachten die strijden tegen bewegingen zoals de Moslimbroederschappen of

andere religieus bepaalde krachten. Daartoe stonden zij aan de zijde van generaal Haftar en de Egyptische al Sisi om de islamisten in Libië terug te dringen. De VAE heeft samen met Saoedi-Arabië de Houthis-rebellen in Jemen bestreden, met tijdelijke steun van andere Golf-Emiraten.

Maar juist daar moesten ze al snel de grenzen van hun eigen mogelijkheden in de oorlogsvoering erkennen. Gezien het gebrek aan succes bij de bestrijding van de opstand heeft de VAE zich in 2019 uit de gezamenlijke strijd met Saoedi-Arabië teruggetrokken. Maar zelfs de Saudis kunnen de relatief zwakke tegenstander in Jemen niet verslaan. Bovendien vergroot de daling van de olieprijs de moeilijkheden in eigen land.

Dus wat blijft er over voor de oude monarchieën? Geef je het op en wacht je tot je door de geschiedenis wordt meegesleurd, zoals alle andere blauwbloedige broeders en zusters in Europa en in de wereld die de sociale ontwikkeling overbodig hebben gemaakt? Of om vrede te sluiten met het oude vijandelijke Israël, zodat het hen kan helpen uit de problemen te komen met hun eigen volk en de naderende stormen die al opdoemen, vooral in de Sahel(12)?

De tweede manier is uiteraard gekozen. Voor dit doel is in Israël een geschikte bondgenoot gevonden met vergelijkbare belangen, een sterk leger en een stabiele samenleving, waarbij vooralsnog niet dezelfde verstoringen te verwachten zijn als in de Arabische staten. Ze hebben de democratieën van het Westen aan hun zijde. Hij geeft de voorkeur aan traditionele achterlijke monarchen boven onberekenbare bewegingen in volkeren en samenlevingen.

Bronnen en aantekeningen:

- (1) Frankfurter Allgemeine Zeitung vom 3.9.2020: Riad erlaubt Überflüge
- (2) FAZ vom 15.8.2020: Die historische Dimension einer pragmatischen Kooperation
- (3) FAZ vom 1.9.2020: Drei Stunden für eine historische Reise
- (4) Siehe dazu: Rüdiger Rauls [trump-setzt-neue-massstaebe](#)

(5) Siehe dazu: Rüdiger Rauls [Paukenschlag im Nahen Osten Katar - die Büchse der Pandora Planlos in Katar Katar - die nächste Niederlage der USA Katar - Saudis unter Druck](#)

(6) FAZ vom 28.8.2020: Frieden mit dem alten Erzfeind?

(7) FAZ vom 15.12.2012: Sorgen am Golf

(8) FAZ vom 26.8.2020: Die Macht am Golf

(9) FAZ vom 17.2.2020: Erdöl und Gestaltungswille

(10) FAZ vom 14.9.2020: An der Hand Washingtons

(11) FAZ vom 26.8.2020: Die Macht am Golf

(12) Siehe dazu: Rüdiger Rauls [Menetekel Mali](#)

Rüdiger Rauls Buchveröffentlichungen:

Krieg um Syrien [Buchbeschreibung](#)

Wie funktioniert Geld? [Buchbeschreibung](#)

Kolonie Konzern Krieg - Stationen kapitalistischer Entwicklung [Buchbeschreibung](#)

Zukunft Sozialismus oder die Grenzen des Kapitalismus [Buchbeschreibung](#)

Die Entwicklung der frühen Gesellschaften-Die Geschichte Afghanistans [Buchbeschreibung](#)

Was braucht mein Kind? [Buchbeschreibung](#)

Späte Wahrheit (Prosa) [Buchbeschreibung](#)

Herausgeber von:

Imre Szabo: Die Hintermänner (ein politischer Krimi) [Buchbeschreibung](#)

Imre Szabo: Die Unsichtbaren (ein politischer Krimi) [Buchbeschreibung](#)

+++

Met dank aan de auteur voor het recht om te publiceren.

+++

Foto bron: Aritra Deb / shutterstock

+++

KenFM streeft naar een breed spectrum aan meningen. Opiniëartikelen en gastbijdragen hoeven niet de mening van de redactie te weerspiegelen.

+++

Vind je ons programma leuk? Informatie over verdere ondersteuningsmogelijkheden vindt u hier:

<https://kenfm.de/support/kenfm-unterstuetzen/>

+++

Nu kunt u ons ook ondersteunen met Bitcoins.

BitCoin-adres: 18FpEnH1Dh83GXXGpRNqSoW5TL1z1PZgZK